

Forskrift om vass- og avløpsgebyr Stord kommune, Vestland

Med kommentarar og rettleiingstekst

Innleiing

Dette dokumentet gir rettleiing og hjelp til tolking og bruk av vass- og avløpsforskrifta til kommunen. Kommentartutgåva av forskrifta er meint for både saksbehandlarar og innbyggjarar i kommunen, og dessutan andre som brukar VA-forskrifta. Arbeidsgruppa har prøvd å halda rettleiingsteksten så enkel og daglegdags som mogleg for å gjera rettleiinga lett tilgjengeleg for flest mogleg. Det kan gjera at rettleiingsteksten får ei litt anna tyding enn dei spesifikke, juridiske omgrepa som er brukte i forskriftsteksten. Viss rettleiingsteksten motseier eller ikkje samsvarer med forskriftsteksten er det forskriftsteksten som gjeld og blir sett på som riktig.

Rettleiingstekst er markert med ramme og farge, slik som dette avsnittet. Rettleiingstekst er for det meste plassert etter kvart ledd (avsnitt) i paragrafane, men nokre gonger er det òg skrive generell rettleiingstekst til ein heil paragraf eller eit kapittel rett under paragraf- eller kapitteleverskrifta.

Rettleiingsteksten viser til andre føresegner i forskrifta der det er relevant. Dei fleste av desse tilvisingane er intern-lenker i dokumentet, som kan klikkast på i digitale utgåver av dokumentet for å hoppa direkte til punktet det blir vist til.

Den første utgåva av rettleiinga er gitt ut i samband med, at den nye gebyrforskrifta til kommunen for vass- og avløp trådde i kraft 1. januar 2023. I denne utgåva har vi prøvd å svara på vanlege spørsmål og saker kommunen har fått til behandling dei siste åra, samtidig som vi har prøvd å føresjå kva nye spørsmål som kan dukka opp som følgje av endringar i den nye forskrifta. Planen er å halda denne rettleiinga oppdatert og tilgjengeleg på nettsidene til kommunen, etter kvart som vi får nye spørsmål og forvaltningspraksisen på vass- og avløpsområdet utviklar seg. Viss du har innspel til rettleiinga, set me stor pris på om du sender dei til oss på post@stord.kommune.no.

Innholdsliste

Kapittel 1. Generelle føresegner	1
§ 1-1 Føremålet med forskrifta	1
§ 1-2 Definisjonar	1
§ 1-3 Generell gebyrplikt	5
§ 1-4 Gebyrtypar	5
§ 1-5 Gebyrsatsar	6
§ 1-6 Arealberekningmetode	6
Kapittel 2. Tilknytingsgebyr	7
§ 2-1 Gebyrplikt	7
§ 2-2 Utforming av gebyra	8
§ 2-3 Ansvar og betaling	9
Kapittel 3. Årsgebyr	10
§ 3-1 Gebyrplikt	10
§ 3-2 Gebyret sitt oppbygnad	11
§ 3-3 Abonnementsgebyr	11
§ 3-4 Forbruksgebyr	13
§ 3-5 Betaling etter målt forbruk	14
§ 3-6 Betaling etter stipulert forbruk	15
§ 3-7 Reduksjon av eller tillegg til årsgebyr	15
§ 3-8 Gebyrreduksjon i medhald av forbrukerkjøpsloven sine reglar om prisavslag	18
§ 3-9 Pålegg om utbetring	19
§ 3-10 Ansvar for opplysingar om abonnement	19
§ 3-11 Ansvar for gebyra	20
§ 3-12 Retting av feil gebyrberekning	20
Kapittel 4. Føresegner for installasjon og bruk av vassmålar	21
§ 4-1 Målarartypar	21
§ 4-2 Installasjon	21
§ 4-3 Eigarforhold og kostnadar	22
§ 4-4 Avlesing av vassmålar	22
§ 4-5 Tilsyn og vedlikehald	23
§ 4-6 Avrekning ved feilmåling	23
§ 4-7 Nøyaktigheitskontroll	24
§ 4-8 Utsifting og flytting	24
Kapittel 5. Innbetaling av årsgebyr	24
§ 5-1 Innbetaling	24
§ 5-2 Manglande innbetaling	25
Kapittel 6. Avsluttande bestemmingar	26
§ 6-1 Klage og omgjerung	26
§ 6-2 Ikraftsetjing	26

Kapittel 1. Generelle føresegner

§ 1- 1 Føremålet med forskrifta

Forskrifta fastset utrekningsmåte og gebyrplikt for kommunen sine vass- og avløpstenester.

Føremålet med forskrifta seier noko om kva forskrifta handlar om, og dermed kva den inneheld reglar om. Denne føresegna må bli lest saman med definisjonane i § 1-2 og reglane om kven som skal betala gebyr i § 1-3 for å kunne sei nøyaktig kven som vert omfatta av reglane i forskrifta.

§ 1- 2 Definisjonar

Denne paragrafen inneheld ei liste over definisjonar som blir nytta i forskrifta og i forvaltningsarbeidet med vass- og avløpstenestene. Nokre ord og uttrykk er definerte her, sjølv om dei ikkje blir nytta vidare i forskrifta, fordi då har ein felles definisjonar av omgrepa som kan nyttast når kommunen til dømes skal skrive vedtaksbrev til abonnentane.

Definisjonane av eigedom (bokstav a), abonnent (bokstav b), bueining (bokstav i), bustad- og næringseigedom (bokstav j og l) er spesielt viktige og blir nytta mykje i resten av forskrifta.

I denne forskrifta meinast med:

- a. Eigedom: Fast eigedom registrert med eige gards- og bruksnummer, eige festenummer eller eige seksjonsnummer i matrikkelen. Seksjon etablert i høve til lovgivinga om eigarseksjonar vert rekna som sjølvstendig eigedom.

Kvar unike kombinasjon av gards-, bruks-, feste- og/eller seksjonsnummer utgjer éin eigedom. Gards-, bruks-, feste- og seksjonsnummer for ein eigedom er registrert i «Matrikkelen», eigedomsregisteret i Noreg. Alle eigedommar har gards- og bruksnummer, men berre eigedommar som er festa og/eller seksjonert har feste- og/eller seksjonsnummer. For eigedommar som ikkje er festa eller seksjonerte er feste- og seksjonsnummeret lik null (0).

I forskrifta blir det presisert at seksjonerte einingar utgjer ein eigen eigedom. Konsekvensen av det er at eit burettslag berre blir rekna som éin eigedom, uavhengig av kor mange leilegheiter burettslaget består av, medan sameige med seksjonerte bueiningar blir rekna som mange eigedommar. På seeiendom.no kan kven som helst søke i eigedomsregisteret og kontrollere opplysningane om sin eigen eigedom. Matrikkelførte opplysningar om ein gitt eigedom kan òg fåast ved førespurnad til kommunen.

Definisjonen av eigedom er viktig, fordi vass- og avløpsanleggslova § 3 mellom anna seier at det er fast eigedom, som er knytt til kommunalt leidningsnett, som utløyser plikt til å betale gebyr.

- b. Abonnent: Eigar eller festar av eigedom som er tilknytt kommunen sitt vass- og/eller avløpsanlegg, eller som er godkjend eller kravd tilknytt. Festar av eigedom skal stå som abonnent når gjenstående festetid da gebyrplikta oppstod var 30 år eller meir, eller festar har rett til å få festeavtalen forlenga slik at samla festetid vil kunne bli 30 år eller meir frå gebyrplikta oppstod. I burettslag er burettslaget abonnent. I eigarseksjonssameige er kvar eigarseksjon ein abonnent.

Kvar eigedom har ein «abonnent» som har eit kundeforhold med kommunen, og er den som får gebyrfakturaen. Definisjonen her følgjer reglane i vass- og avløpsanleggslova § 3, og hovudregelen er at eigar av eigdommen er abonnenten. Viss eigdommen er festa bort for lengre tid er festar abonnent i staden for eigar.

Definisjonen heng saman med kva som er «ein eigedom». Dermed vil burettslagsselskapet vera abonnenten for eit burettslag, sidan kvar bueining *ikkje* er ein eigen eigedom. I seksjonerte bustadsameiger er kvar bueining sin eigen eigedom, så der er eigaren av kvar bueining abonnenten.

Dei fleste reglane i denne forskrifta regulerer rettane og pliktene til abonnenten eller forholdet mellom abonnenten og kommunen.

- c. Abonnement: Avtale mellom abonnent og kommunen om vass- og avløpstenester gjennom tilknytning av sanitærinstallasjonar og private vass- og avløpsanlegg til kommunen sine vass- og avløpsanlegg. Det er ikkje ein føresetnad at avtalen er skriftleg. Avtale om tilknytning via privat fellesledning vert rekna som abonnement.

Abonnementstilhøvet mellom kommunen og kvar abonnent blir òg regulert av ein del privatrettslege reglar, i tillegg til lovene og forskriftene som styrer korleis kommunen skal levera vass- og avløpsstenester. «Privatrettsleg regulering» betyr i korte trekk, at sidan kommunen eig vass- og avløpsanlegga kan kommunen bestemme korleis tenesta skal drivast og stille krav til dei som er kopla til leidningsnettet, som om kommunen var ein vanleg bedrift og ikkje ein offentleg etat.

Kommunen gjer det gjennom reglane i denne forskrifta og «Standard abonnementsvilkår for vann og avløp» som er utarbeidd av Kommunenes Sentralforbund og vedtatt av kommunestyret. Standard abonnementsvilkår inneheld tekniske og administrative føresegner og gjeld for kvar abonnent. Abonnementsvilkåra finst mellom anna på va-jus.no: <https://va-jus.no/standard-abonnementsvilkar/>

- d. Sanitærinstallasjonar: Abonnenteigde røyr, installasjonar og utstyr innanfor husets yttervegg, som er tilknytt vass- og/eller avløpsanlegg.

«Sanitærinstallasjonar» er alt av vass- og avløpsutstyr som finst inne i huset. Dette er ting som toalett, kjøkkenvask, dusj og røyra som gjer at dei verkar som tiltenkt.

- e. Privat vass- og avløpsanlegg: Abonnenteigde private leidningar (stikkleidningar) og utstyr utanfor husets yttervegg, som er tilknytt offentleg vass- og/eller avløpsanlegg.

«Privat vass- og avløpsanlegg» er leidningane og anna utstyr som koplar huset til hovudleidningen til kommunen. Abonnenten eig leidningen frå tilkoplingspunktet på hovudleidningen, som beskrive i standard abonnementsvilkår administrative føresegner punkt 1.3. Det er abonnenten som har ansvaret for at den private stikkleidningen er i forsvarleg stand, sånn at ikkje unødvendig mykje vatn lek ut eller det blir for stor fare for innlekk av bakteriar og anna som kan forårsaka fare for liv og helse.

Sjå òg § 3-9 på side 19 for meir om plikta abonnenten har til å halde vass- og avløpsanlegga sine ved like.

- f. Avløpsvatn: Både sanitært og industrielt spillvatn og overvatn.

Dette følgjer definisjonen i forureiningslova § 21 andre ledd. «Spillvatn» er vatn som blir sloppe ut etter å ha vore brukt til noko, som til dømes til å dusje, i eit toalett eller som del av ein produksjonsprosess. «Overvatn» er regn- og smeltevatn som ikkje trekker ned i bakken, fordi det er bygd noko som hindrar det, til dømes regnvatn som blir liggande oppå ein asfaltert parkeringsplass eller vatn som treffer eit hustak og renn ned i ei takrenne.

Definisjonen gjer at også kostnader til handtering av overvatn kan inkluderast i avløpsgebyret når overvatnet blir sloppe på det kommunale leidningsnettet.

- g. Bygg/bygning: Konstruksjon/byggverk med eige bygningsnummer i matrikkelen.

Definisjonen seier noko om kva som skal reknast som ein «bygning» der det er relevant for å tolke føresegnene i forskrifta eller gi enkeltvedtak overfor ein abonnent.

I tillegg til at alle bygningar høyrer til ein eigedom (sjå definisjon i bokstav a), har dei aller fleste bygningane eit unikt bygningsnummer i matrikkelen. Tildeling av bygningsnummer heng saman med kva som er søknads- eller meldepliktige byggetiltak etter plan- og bygningslova, så nokre små konstruksjonar som dokkestuer, mindre uthus og liknande vil typisk mangle bygningsnummer.

- h. Brukseining: Bygning eller del av bygning (lokale), til dømes bustad, kontor, verkstad og lager.

«Brukseining» er den overordna kategorien for alle delar av ein bygning med eit eller anna tiltenkt bruksområde. «Bueining» er ein type brukseining, men «brukseining» omfattar òg bygningsdelar som ikkje er bueiningar, som eit kontor, ein verkstad eller eit butikklokale. Ein bygning med butikklokale i første etasje og leilegheit i andre etasje har to brukseiningar.

- i. Bueining: Brukseining som er definert som bustad eller bueining i matrikkelen. Som bueining reknast kvar og ei brukseining som har minst eitt rom og eigen inngang, og der ein har tilgjenge til vatn og toalett utan å gå gjennom anna brukseining. Det er ikkje eit krav at bueiningane er godkjente som separate bueiningar og/eller fysisk skilt frå andre bueiningar. Brukseining som er definert som bustad i matrikkelen blir alltid rekna som bueining.
1. Utleigerom i ein privat bustad: Det som på folkemunne ofte blir omtala som hybel eller utleigerom reknast ikkje som sjølvstendig bustad, sidan ein må gå gjennom andre sin bustad for å komme til eige rom.
  2. Hyblar i hybelbygg: Kvar hybel reknast som sjølvstendig bustad, sjølv om bebuarane deler viktige funksjonar som kjøkken og/eller bad. Kjøkken, bad og gang som deles av fleire bebuarar reknast som fellesareal og ikkje sin eigen del av andre sin bustad.

«Bueining» er ein spesiell type brukseining, som er meint å brukast til bustad over tid. Definisjonen i forskrifta følgjer definisjonen i [byggesaksforskriften](#) og [føringsinstruksen for matrikkelen](#). Hensikta er at definisjonen til kommunen av bueining skal vere lik som elles i lovverket. Andre setning i definisjonen viser likevel at det ikkje er eit krav etter vass- og avløpsforskrifta til kommunen at ei bueining er registrert som eiga bueining. Det er heller ikkje noko krav om at ho kan registrerast som eiga bueining – så lenge kravet om at brukseininga har minst eitt rom, eigen inngang, vassforsyning og toalett er oppfylte vil det reknast som ei eiga bueining etter denne forskrifta.

Underpunkt 1 viser at eit einskildrom som leigast i bustaden til nokon andre ikkje blir rekna som eiga bueining, medan underpunkt 2 viser at bueiningar som delar viktige fellesfunksjonar, til dømes i eit hybelbygg, framleis blir rekna som separate bueiningar.

Ei leilegheit i ei bustadblokk vil altså reknast som ei bueining enten ho er seksjonert eller ei. Dette betyr at tal bueiningar i ei bustadblokk er uavhengig av om blokka er organisert som burettslag eller eigarseksjonssameie. Leilegheitene blir framleis rekna som eigne bueiningar, sjølv om dei til dømes har felles toalett i gangen og/eller felles kjøkken.

Ein bygning med butikklokale i første etasje og leilegheit i andre etasje har to brukseiningar, men berre éi bueining.

- j. Bustadeigedom: Eigedom med bygg som vert brukt til bustadføremål, medrekna fritidsbustad. Bygningstype 111–199 etter NS-3457.
1. Fritidseigedom: Eigedom der alle bustadbygg er registrert som fritidsbustad i matrikkelen.
  2. Fritidsbustad: Registrert i matrikkelen med bygningstype 161–163 etter NS-3457.

NS-3457 er ein standard for klassifisering av bygningar etter kva dei vert brukte til. Bygningstypar som byrjar med 1 er forskjellige typar bustader, medan alle bygningstypar som byrjar på 2 eller eit høgare tal, er bygningar som ikkje blir rekna som bustad, t.d. skule, rådhus, bensinstasjon mv.

Viss eigedommen blir nytta til noko anna enn bustad, vert han rekna som eit næringsbygg (sjå definisjon i bokstav l). Viss bygningen blir nytta til både bustad og til andre ting, vert han rekna som «kombinasjonseigedom» (sjå definisjon i bokstav k). Underpunkt 1 og 2 har tilleggsdefinisjonar for fritidsbustad og eigedommar der alle bygningane er fritidsbustader.

Viss ein bygning skal brukast til noko anna enn han er registrert som, må ein vanlegvis søke kommunen om lov til bruksending.

- k. Kombinasjonseigedom: Eigedom med ei eller fleire bueningar, i tillegg til ei eller fleire brukseiningar som ikkje er bustad. Eigedom med ei eller fleire bueningar i tillegg til ei eller fleire bygningar for fiskeri eller landbruk vert klassifisert som kombinasjonseigedom.

Alle eigedommar med minst éi buening og minst ei brukseining som ikkje er buening er «kombinasjonseigedommar». Sjå òg definisjon på buening i bokstav i og brukseining i bokstav h.

Definisjonen verkar inn på mellom anna korleis den faste delen av årsgebyret blir rekna ut.

Ein bygning med butikklokale (som er en eigen seksjon) i første etasje og leilegheit (som er ein eigen seksjon) i andre etasje er ein kombinasjonseigedom. Definisjonen gjer òg at dei fleste gardsbruk er kombinasjonseigedommar, sidan dei har både bustad- og driftsbygningar (fjøs, låvar og liknande). Sånn er det òg sjølv om driftsbygningane ikkje er i bruk – det er bygningens tiltenkte og/eller registrerte føremål som er avgjerande. Dette er ei endring av praksis frå tidlegare, så forskrifta inneheld ei overgangsordning for dei abonnentane dette gjeld. Overgangsordninga er nærare omtala i § 1-6 tredje ledd.

- l. Næringseigedom: Eigedom som ikkje er bustad, fritidsbustad eller kombinasjonsbygg. Bygg for offentlege føremål vert klassifisert som næringsbygg.

Eigedommar som ikkje inneheld nokon bueningar er næringseigedommar. Sjå òg definisjon av buening i bokstav i.

- m. Bruksareal (BRA): Bruksareal for eigedom som er registrert i matrikkelen og rekna med utgangspunkt i NS-3940.

Definisjonen gjer at kommunen har éin stad å finne opplysningar om eigedommen (matrikkelen), samtidig som grunnlaget for gebyra blir godt dokumenterte og reglane er like for alle abonnentar. Arealet i matrikkelen skal vere rekna med utgangspunkt i NS-3940 «Areal- og volumutrekningar av bygningar», og regelen følgjer òg reglane i byggtknisk forskrift § 5-4.

Viss ein abonnent meiner at grunnlaget i matrikkelen er feil, bør dokumentasjon på riktig grunnlag sendast til kommunen slik at dette blir retta.

- n. Symjebasseng: Inn- og utvendige boblebad, badestampar ol. med mindre fyllevolum enn 3 kubikkmeter vatn blir ikkje rekna som symjebasseng.

Definisjonen gjer at eigedommar med symjebasseng mindre enn 3 kubikkmeter fyllevolum vatn kan betala årsgebyr etter stipulert forbruk. Har eigedommen symjebasseng med meir enn 3 kubikkmeter fyllevolum er hovudregelen at eigedommen skal ha installert vassmålar og at forbruksgebyret skal fastsettast etter målt forbruk.

§ 1- 3 Generell gebyrplikt

Plikta til å betale vass- og/eller avløpsgebyr gjeld følgjande abonnentar:

- a. Fast eigedom som er tilknytt kommunal vass- og/eller avløpsleidning, direkte eller gjennom privat samleidning.
- b. Eigedom som kommunen i medhald av plan- og bygningsloven § 27-1, 27-2 eller § 30-6 har kravd tilknytt kommunal vass- og/eller avløpsleidning.

Denne regelen seier kven som skal betale gebyr. Det gjeld for det første alle eigedommar som er tilknytt kommunalt leidningsnett, òg viss tilknyttinga skjer ved at fleire delar på stikkleidningen. Det kan til dømes skje viss eitt hus har tilknytting direkte til hovudleidningen til kommunen, medan nabohuset får vatn via denne stikkleidningen.

Ein betaler berre gebyr for det som eigedommen er kopla til. Til dømes vil ein eigedom med tilkopling til kommunalt vatn og eiga privat avløpsløysing (t.d. septiktank), berre betale vassgebyr etter denne forskrifta. Abonnenten til eigedommen må òg betale gebyr for tømning av septiktanken, men det blir regulert av ei anna kommunal forskrift.

Den andre gruppa abonnentar som må betale gebyr, er dei som eig eller festar eigedom kommunen har kravd tilknytt i tråd med reglane i plan- og bygningslova. Her vil det gjelda eit enkeltvedtak som pålegg tilknytting, og kommunen vil sende krav om å betale gebyr frå tidspunkta som er beskrivne i § 3-1 på side 10. Enkeltvedtak om tilknytting kan klagast på til kommunen, sjå § 6-1 på side 26.

Det er abonnenten som er ansvarleg for å betale gebyret til kommunen, sjå definisjon av «abonnet» i § 1-2 bokstav b på side 1.

§ 1- 4 Gebyrtypar

Gebyrtypane er:

- a. Eingongsgebyr for tilknytting til vatn og avløp.
- b. Årsgebyr for vatn og avløp (summen av fast og variabel del).

Vatn og avløp er to separate gebyrområde, fordi det kan hende ein abonnent berre har tilknytting til éi av tenestene og då skal dei ikkje betala for den andre tenesta. I denne forskrifta blir tenestene for det meste omtala samla likevel, fordi reglane stort sett er like for begge tenestene.

At tenestene er delte inneber mellom anna at ein eigedom som blir kopla til både vatn og avløp, må betale eingongsgebyr for tilknytting til kvar av tenestene. På same måte er det òg to forskjellige gebyrtypar for begge tenestene. Det betyr at ein eigedom som har privat vassforsyning og er eller skal koplast til avløpsnett til kommunen, berre svarer for eingongs- og/eller årsgebyr for avløp. Det er § 1-3 i forskrifta som avgjer om ein eigedom skal betale gebyr for vatn, avløp eller begge deler.

I tillegg kan kommunen krevje betaling etter standardiserte satsar for kommunen sine kostnader ved avlesing av vassmålar, samt avstenging og påsetting av vassforsyning.

Det er eit grunnleggande utgangspunkt for sjølvkosttenester, at kvar abonnent skal betale for den tenesta ho får, verken meir eller mindre. Reglane for utrekning tillèt stor grad av utjamning mellom abonnentar av praktiske omsyn, men det er likevel eit mål som dannar utgangspunkt for prinsippa om fordeling av kostnader. Dette er éin av dei, og seier at viss ein abonnent påfører kommunen ekstra kostnader utover det ein vanleg abonnent gjer, kan kommunen i nokre tilfelle krevja kostnadene dekt av abonnenten gjennom standardiserte satsar for det arbeidet kommunen må utføra. Det kan vera arbeid som å lese av vassmålaren, når abonnenten ikkje har gjort det sjølv i tråd med reglane i § 4-4 på side 22, eller stenge vassforsyninga til eigedommen, når abonnenten har søkt om fritak frå gebyr etter reglane i § 3-7 på side 15. Hensikta med regelen er at gebyra skal vera rettferdige.

Kommunen kan berre krevja betaling for desse tenestene viss kommunen faktisk har utført dei. Kommunen kan ikkje ilegga «straffegebyr» viss abonnenten lét vera å melde inn vassmåleravlesing innan den fastsette fristen, men kommunen kan dra til eigedommen og lesa av målaren sjølv og deretter krevja at abonnenten betaler for ekstraarbeidet.

Kommunestyret vedtek satsane for desse ekstratenestene årleg, saman med resten av gebyrregulativet.

§ 1- 5 Gebyrsatsar

Kommunestyret vedtek gebyrsatsane og avgjer når dei skal tre i kraft. Gebyra skal fullt ut dekkje kommunen sine kostnader ved levering av tenestene regulert av denne forskrifta.

Gebyrsatsane kjem fram av gebyrregulativet, og er tilgjengelege på kommunen sine heimesider.

Gebyrsatsane blir som oftast vedtatt for det kommande året saman med budsjettvedtaket om hausten. Kommunestyret står fritt til å vedta nye satsar fleire gangar i året viss det er behov for det. Det gjeldande gebyrregulativet finst her:

<https://www.stord.kommune.no/avgifter-og-gebyr.427759.nn.html>

Både vatn og avløp er sjølvkosttenester, som betyr at kommunen ikkje har lov til å tene pengar på tenestene. Gebyra for kvar teneste skal berre dekkja kostnadene for kommunen ved tenesta, rekna i tråd med reglane i kommunelova § 15-1 og sjølvkostforskrifta. Kommunen kan ha overskot eit enkelt år, men da må overskotet setjast av på eit sjølvkostfond for tenesta, slik at abonnentane over tid ikkje betaler meir enn kva tenesta kostar å levera. Sjølvkostutrekningane er separate for vatn og avløp, så eit eventuelt overskot frå den eine tenesta kan ikkje dekke eit underskot i den andre. Kommunen publiserer ei oppstilling over sjølvkostresultatet på kvar teneste som ein del av årsrapporten kvart år. Dermed har abonnentane moglegheit til å kontrollere at kommunen overheld reglane for utrekning av sjølvkost.

§ 1- 6 Arealberekningmetode

Dersom utrekninga av gebyr vert gjort avhengig av bustaden sin storleik, skal det vere bruksarealet (BRA) rekna etter NS-3940 som dannar grunnlaget for gebyrfastsetjinga.

Dette gjeld berre for dei abonnentane som ikkje har installert vassmålar på eigedommen.

Føresegna følgjer reglane i byggesaksforskrifta og føringsinstruks for matrikkelen. Sjø òg definisjonen av BRA i § 1-2 bokstav m på side 4.

Garasjar, uthus, anneks, utvendige buer og naust vert ikkje medrekna som bruksareal for bustad- og kombinasjonseigedom. Bygningstype 181–183 etter NS-3457.

Gjennom utforminga av den lokale gebyrforskrifta, kan kommunen velja om ein del bygningar på eigedommen som ikkje nødvendigvis har innlagt vatn, likevel skal reknast med når gebyret blir fastsett etter areal. Det følgjer av forureiningsforskrifta § 16-4 der kommunen er gitt vide rammer for å rekne arealet på ein eigedom som skal inngå i gebyrutrekninga. Stord kommune har valt å bruke denne fridommen til ikkje å krevja gebyr for arealet til bygningar som er beskrivne over, sidan dei normalt ikkje gjer at eigedommen som heilskap har større vassforbruk enn eigedommar utan slike bygningar.

Det inneber at for ein eigedom med ein einebustad og frittliggande garasje, skal ikkje garasjen inngå i utrekninga av det gebyrpliktige arealet. Dersom denne bygninga derimot blir tatt i bruk som bueining, til dømes ved utleigetilhøve, vil kommunen kunne krevja gebyr etter definisjonen i §1-2 bokstav i, 3. setning på side 3, sjølv om ikkje bueininga er godkjent. Slike tilfeller vil òg bli melde til matrikkelførande eining.

Lista over bygningstypar som er sett bort frå er uttømmende, så bygningar som er registrerte i matrikkelen til andre føremål vil inngå i utrekningssgrunnlaget for årsgebyret. Abbonenten kan ta kontakt med kommunen for retting, viss dei matrikkelførte opplysningane om eigedommen er feil.

Dersom eigedomen sine opplysningar i matrikkelen er mangelfulle, kan kommunen estimere arealet basert på gjennomsnittsoverslag basert på bygningstype. Abbonenten kan sjølv skaffe dokumentasjon på eigedomen sitt gebyrpliktige areal.

Som grunnlag for utrekning av gebyr tar kommunen utgangspunkt i opplysningane i matrikkelen. Opplysningar skal korrigerast dersom dei er feilaktige.

Når årsgebyret blir stipulert basert på areal, vil kommunen basere utrekninga på opplysningane til eigedommen som er registrerte i matrikkelen. Samtidig veit vi at opplysningane i matrikkelen kan vere mangelfulle, og av praktiske omsyn kan kommunen derfor basere gebyret på tilsvarande bygningstypar i staden for. Dette er ein unntaksregel som gjeld der ein meiner at matrikkelopplysningane for ein eigedom ikkje gir eit riktig bilde av den verkelege storleiken på eigedommen.

Matrikkelen er det offisielle eigedomsregisteret i Noreg og blir brukt til mange andre formål enn utrekning av vass- og avløpsgebyr. Derfor er det viktig at opplysningane er så riktige som mogleg og blir retta om det blir oppdaga feil. Abbonenten kan sjølv søke opp eigedommen sin på seeiendom.no og melde frå til kommunen viss gebyret er rekna på feil grunnlag, eller dei matrikkelførte opplysningane om eigedommen bør rettast av andre grunnar.

Kapittel 2. Tilknytingsgebyr

§ 2- 1 Gebyrplikt

Vass- og avløpsanleggslova §§ 3 og 4 pålegg kommunen å krevje tilknytingsgebyr av nye abonnentar. Denne paragrafen regulerer og gjer tydeleg kven (kva eigedommar) som skal betale tilknytingsgebyr, og når dei må betale det.

Gebyr for tilknytning til kommunalt vass- og/eller avløpsanlegg skal betalast for:

- a. Tilknytning av eigedom.

Når ein ny eigedom blir knytt til leidningsnett til kommunen for første gang skal det betalast tilknytingsgebyr. Det gjeld òg viss tilknytninga skjer gjennom privat samleidning, som beskrive i § 1-3 på side 5.

Det er hovudsakleg fire typar eigedommar som skal betale gebyr etter denne bokstaven:

- 1) Ny eller eksisterande eigedom som det blir bygd på for første gang, og der det nye bygget vert knytt til leidningsnett
- 2) Ny eigedom som vert skilt ut, og det følgjer med bygg som har eksisterande VA-tilkopling.
- 3) Eigedom med eksisterande bygningar som har hatt brønn og/eller septiktank eller liknande tidlegare, og som frivillig koplar seg til leidningsnett til kommunen
- 4) Eigedom som har vore knytt til eit privat vass- og/eller avløpsanlegg og der anlegget som heilskap blir overtatt av kommunen.

Nummer tre i lista må betale tilknytingsgebyr fordi vass- og avløpsanleggslova krev at kommunen ilegg tilknytingsgebyr når leidningsnettet blir kommunalt og abonnenten skal byrja å betale årsgebyr til kommunen.

b. Tilknytning av eigedom som kommunen krev tilknytt.

Dette punktet heng saman med § 1-3 bokstav b på side 5. Sidan kommunen er pålagt å krevje tilknytingsgebyr, må eigar eller festar òg betale tilknytingsgebyr når det er kommunen som krev tilknytning med heimel i plan- og bygningslova §§ 27-1 og/eller 27-2.

c. Eigedom med tilknytning som ikkje er godkjent.

Alle tilkoplingar til kommunalt vass- og/eller avløpsnett skal godkjennast av kommunen og vere i tråd med VA-normen, som er tilgjengeleg på <https://www.va-norm.no/stord/>. Dette punktet presiserer at også eigedommar med tilknytningar som ikkje er godkjente av kommunen skal betale tilknytingsgebyr.

Kommunen manglar ofte informasjon om desse tilknytningane, noko som gjer det vanskeleg å krevje inn både tilknytings- og årsgebyr. Når kommunen ikkje burde visst om at eigdommen er tilknytt leidningsnettet er fristen for forelding av gebyrkravet inntil 13 år, etter reglane i foreldelsesloven § 10. Kommunen vil derfor som hovudregel sende krav på tilknytingsgebyr og årsgebyr for inntil dei siste 13 åra når tilknytninga blir oppdaga.

Det er ansvaret til abonnenten at kommunen har tilstrekkelege og korrekte opplysningar om eigdommen og abonnementsforholdet, jamfør § 3-10 til § 3-12 (frå side 19).

Tilknytingsgebyr for tilknytning til vatn og/eller avløp skal ikkje betalast for:

Andre ledd beskriv nokre tilfelle som det ikkje vert kravd tilknytingsgebyr for.

a. Seksjonering av allereie tilknytt eigedom.

Dette kan til dømes vere ein firemannsbustad som blir seksjonert etter tilknytning, sånn at kvar bueining blir rekna som ein eigen eigedom. Tilknytingsgebyret er eit eingongsgebyr, og ved seksjonering er tilknytingsgebyr allereie betalt for den opphavlege eigdommen.

b. Bygg som har mellombels tilknytning i opptil to år, til dømes brakkerigg. Dersom tilknytninga varer i meir enn to år, skal det verte kravd tilknytingsgebyr.

Kommunen krev ikkje tilknytingsgebyr for mellombelse tilknytningar. Viss tilknytninga varer lenge nok til at ho må sjåast på som permanent, skal det krevjast tilknytingsgebyr likeins som for andre eigedommar. Av praktiske omsyn er den grensa sett til tre år.

c. Særskild tilknytning av sprinklaranlegg.

Det skal ikkje betalast tilknytingsgebyr for sprinklaranlegg som har eiga tilknytning til vass- og avløpsnett.

Sprinklaranlegg betaler heller ikkje forbruksgebyr, sjå § 3-4 på side 13.

d. Tiltak som utvidar eigedomen sitt gebyrpliktige bruksareal etter § 1-6.

Viss tilknytingsgebyret blir rekna ut i frå det tilknytte arealet opnar lovverket for at kommunen ilegg tilleggsgebyr viss arealet aukar etter at tilknytninga har skjedd. Her vel kommunen å *ikkje* bruka den moglegheita.

Døme på situasjonar der kommunen elles ville kravd tilleggsgebyr er at det blir bygd eit ekstra hus på ein eigedom som allereie er tilknytt, eller at huset på eigdommen blir riven og det blir bygd eit nytt, større hus.

§ 2- 2 Utforming av gebyra

Tilknytingsgebyret er eit eingongsgebyr og vert betalt etter fastsette kategoriar i gebyrregulativet.

Tilknytingsgebyr-satsane blir vedteken av kommunestyret og publisert i gebyrregulativet saman med satsane for abonnements- og forbruksgebyr.

For bustadar skal eingongsgebyret for tilknytning utgjere eit fast beløp per bueining.

Sjå definisjonar av bustad i § 1-2 bokstav j på side 3 og bueining i § 1-2 bokstav i på side 3.

For næringsseigedom skal eingongsgebyret for tilknytning utgjere eit fast beløp per brukseining som er tilknytt.

For kombinasjonseigedom skal det betalast gebyr for kvar del etter reglane over.

Sjå definisjon av næringsseigedom i § 1-2 bokstav l, kombinasjonseigedom i § 1-2 bokstav k, brukseining i § 1-2 bokstav h og eigedom i § 1-2 bokstav a.

Døme:

1. Viss ein einebustad blir riven og det blir bygt nytt/nye bygg på eigdommen, som då til dømes vil bestå av fleire seksjonar:

Dersom eigdommen (altså gnr/bnr/fnr/snr, allereie har betalt eingongsgebyr, vil det ikkje krevjast nytt tilknytingsgebyr. Det spelar inga rolle om det på eigdommen tidlegare stod oppført ein einebustad, fabrikk, seksjonert bustadblokk, hytte, osv. Eigdommen har betalt eingongsgebyret éin gang og skal då ikkje betala på nytt, og dette er uavhengig av kva som blir oppført på den same eigdommen i etterkant.

2. Ei tomt skilst ut:

Det vil seia ein ny ikkje-tilknytt eigedom. Altså skal eigdommen ha nytt (ev. nye) tilknytingsgebyr. Den nye eigedomen har ikkje betalt eingongsgebyr tidlegare og skal svara tilknytingsgebyr, og dette gjeld også dersom følgjer med eksisterande bygg med brukseiningar på den nye eigedomen.

3. Ei tomt der det aldri har vore tilknytning tidlegare, blir gjenstand for tilknytning ved IG (igongsetjingsløyve) og det er:

a. Éin eigedom (gnr/bnr/fnr/snr), t.d. eit gardsbruk, med fem brukseiningar ved IG

Eitt gebyr per brukseining, dvs. fem tilknytingsgebyr.

b. Ei tomt (gnr/bnr/fnr/snr) der det ved IG er gitt løyve til oppføring av ein eller fleire bygningar organiserte i eit burettslag med ti bueiningar.

Eitt gebyr per bueining, dvs. ti tilknytingsgebyr.

c. Ei tomt der det ved IG er gitt løyve til oppføring av ein eller fleire bygningar som skal bestå av ti eigarseksjonar med 1 bueining i kvar (snr).

Eitt gebyr per bueining, dvs. ti tilknytingsgebyr (ein til kvar seksjon).

d. Ei tomt der det ved IG er gitt løyve til oppføring av ein einebustad. I ettertid blir det søkt om oppføring av eit eigarseksjonssameige med førti seksjonar, i staden for einebustaden.

Eitt gebyr per bueining ved IG, dvs. eitt tilknytingsgebyr. Dersom eigdommen (altså gnr/bnr/fnr/snr, allereie har betalt eingongsgebyr, vil det ikkje svarast nytt (nye) tilknytingsgebyr.

§ 2- 3 Ansvar og betaling

Den som er abonnent på det tidspunktet gebyrplikta oppstår, er ansvarleg for betaling av gebyret.

Sjå definisjon av abonnent i § 1-2 bokstav b på side 1. Gebyrplikta oppstår når eigdommen blir kopla til kommunal leidning, sjå § 2-1 på side 7.

Tilknytingsgebyr skal vere betalt før tilknytning.

Faktura for tilknytingsgebyr må vere betalt før den fysiske tilknytninga skjer. Gebyret må uansett vere betalt før tilknytninga blir godkjent av kommunen, og godkjent tilknytning til vatn og avløp er ein føresetnad for å få ferdigattest.

Kommunen fakturerer gebyret samstundes som han gir igangsettingsløyvet, med den satsen som gjeld på faktureringsstidspunktet. For eksisterande bygg med tilknytning som ikkje er godkjend, vert tilknytingsgebyr betalt etter gjeldande sats på det tidspunktet kravet vert framsett eller foreldingsfristen sitt utgangspunkt, jamfør foreldelsesloven § 3.

Kommunen sender faktura på tilknytingsgebyret tidlegast samtidig som det blir gitt løyve til å setja i gang byggarbeida på eigedommen («igangsetjingsløyve»). Men det vil at naturlege årsaker bli fakturert i etterkant av igangsettingsløyvet, av di det er ulike instansar i kommunen som utfører desse oppgåvene.

Viss kommunen oppdagar tilknytningar som ikkje tidlegare er melde inn og godkjent, blir gebyret fakturert med den satsen som gjeld på tidspunktet kommunen får vite om tilknytninga.

Kapittel 3. Årsgebyr

Dette kapittelet regulerer årsgebyret, altså gebyret abonnentane betaler for løpande tilgong til og bruk av vass- og avløpstenestene. Årsgebyret er bygd opp av ein fast del (abonnementsgebyret) og ein variabel del (forbruksgebyret). Kapittelet regulerer kven som skal betale årsgebyr, oppbygning av gebyret, inkludert korleis abonnements- og forbruksgebyret blir rekna, og dessutan forskjellige reglar for reduksjon av eller tillegg i gebyra.

§ 3- 1 Gebyrplikt

Årsgebyr skal betalast for alle eigedomar som:

- a. er tilknytt kommunalt vass- eller avløpsanlegg, eller
- b. er gebyrpliktig etter § 1-3 første ledd bokstav b.

Plikta til å betale årsgebyr følgjer den generelle gebyrplikta som er fastsett i § 1-3 på side 5, og omfattar altså eigedommar som er tilknytt, eller som kommunen har kravd tilknytt i medhald av plan- og bygningslova § 27-1 eller § 27-2.

Årsgebyr reknast frå den tidlegaste av dato for mellombels bruksløyve eller dato da eigedomen blei tatt i bruk i tilfelle der mellombels bruksløyve ikkje er gitt. For mellombels tilknytningar blir årsgebyr rekna frå dato for tilknytning til dato når tilknyttingen blir avslutta.

Her blir det bestemt når abonnenten skal betale årsgebyr frå. Hovudregelen er at kommunen fakturerer årsgebyr frå same dato som abonnenten får mellombels bruksløyve for eigedommen. Det blir altså ikkje fakturert årsgebyr i byggeperioden. Viss eigedommen ikkje har mellombels bruksløyve, noko som mellom anna gjeld ein del eldre bygningar, blir gebyret fakturert frå det tidspunktet eigedommen faktisk er tatt i bruk.

For mellombelse tilknytningar skal det betalast årsgebyr frå dato tilkoplinga reint fysisk skjer til tilkoplinga blir stengd igjen.

Gebyrplikta er uavhengig av om det er utandørs tappepunkt/vasspost eller om det er innlagt vatn.

Abonnenten må betale årsgebyr så lenge det er vatn tilgjengeleg på eigedommen, uavhengig av om vatnet er tilgjengeleg inne i ein bygning eller om ein må gå ut til eit tappepunkt for å hente det.

§ 3- 2 Gebyret sitt oppbygnad

Årsgebyra for vass- og avløpstenester er samansett av to delar:

- a. Abonnementsgebyr (fast del).
- b. Forbruksgebyr (variabel del).

Inntektene frå abonnementsgebyret skal fortrinnsvis dekkje vass- og avløpstenesta sine forventa kapitalkostnadar.

Kor stor del av årsgebyret som skal vere fast og variabel del, vert kvart år fastsett i gebyrregulativet.

Gjennom den lokale forskrifta kan kommunen velja om årsgebyret skal vere todelt eller berre bestå av eit forbruksledd – her blir det slått fast at gebyret skal vera todelt og bestå av eit fast abonnementsgebyr og eit variabelt forbruksledd.

Hensikta med det er at kommunen skal få faste inntekter over abonnementsgebyret til å dekke faste kapitalkostnader på tenesteområdet. På den måten blir svingingar i gebyrnivået redusert litt frå år til år, fordi kommunen er sikra inntekter til å dekkja dei kostnadene som ikkje forsvinner viss forbruket går ned. Kapitalkostnadene vil variere noko frå år til år, og spesielt over fleire år sidan kommunen investerer i nye anlegg. Kor stor del av gebyret som skal vere fast må òg balanserast mot at abonnenten bør ha tilstrekkeleg oppmoding til å redusere vassforbruket. Dette inneber normalt at dei samla inntektene av forbruksgebyret minst bør utgjera halvparten av dei samla årsgebyrinntektene. Forholdet mellom dei to gebyrkomponentane vil variere frå år til år og er derfor ikkje fastsett i forskrifta. Forholdstalet blir fastsett i det årlege gebyrregulativet der dei vedtekte gebyrsatsane blir presenterte.

§ 3- 3 Abonnementsgebyr

Føresegna regulerer korleis abonnementsgebyret blir rekna for kvar type eigedom. Det blir vist til gebyrregulativet for dei konkrete betalingsatsane, men reglene her set rammene for gebyrstrukturen kommunestyret skal bestemme satsane innanfor.

Bustad- og fritidseigedom skal betale abonnementsgebyr som ein fast sats per bueining.

Alle bustad- og fritidseigedommar skal betala minst eitt abonnementsgebyr.

Sjå definisjon av bustadeigedom i § 1-2 bokstav j, fritidsbustadeigedom i § 1-2 bokstav j, og dessutan bueining i § 1-2 bokstav i.

Abonnementsgebyret er ein fast sats som gjeld for alle bustadeigedommar, og det skal betalast eitt abonnementsgebyr per bueining. Ein einebustad betaler eitt abonnementsgebyr, medan ein tomannsbustad betaler 2 gangar satsen for abonnementsgebyr. Eit leilegheitsbygg med 20 leilegheiter betaler 20 gangar satsen for abonnementsgebyr.,

Hensikta med den siste setningar er å eintydig slå fast at sjølv viss det ikkje er registrerte bueiningar på eigdommen skal abonnenten betala abonnementsgebyr.

Nærings- og kombinasjonseigedom skal betale abonnementsgebyr etter fastsette kategoriar som speglar vassforsyningskapasiteten til den einskilde eigedom. Kategoriane kjem fram av gebyrregulativet.

Sjå definisjon av næringsseigedom i § 1-2 bokstav l og kombinasjonseigedom i § 1-2 bokstav k på side 4.

Desse eigedommane vert delte inn i kategoriar basert på vassforsyningskapasitet. På den måten betaler eigedommar som potensielt kan bruke mykje vatn eller sleppa på mykje avløpsvatn òg meir, og dekker på den måten kostnader dei påfører kommunen til å bygge og drifte større vassverk, reinseanlegg og leidningar med stor kapasitet.

Kategoriane blir fastsette basert på historisk maksimalforbruk, fordi dette er rekna som eit godt, presist og samtidig, tilgjengeleg mål på forsyningskapasiteten til eigdommen. Sjølv om abonnementsgebyret på denne måten blir fastsett basert på eit forbrukstal, betyr ikkje det at abonnementsgebyret blir avhengig av forbruket. Når eigdommen først er sett i ein kategori er det nemleg ikkje meininga at kategorien skal endrast, før det eventuelt kjem nye opplysningar om at kategorifastsettelsen er feil. Reduksjon i forbruket gir ikkje grunnlag for endring av kategori.

Gebyret for kvar kategori vert fastsett ved at det blir bestemt ein grunnsats og så betaler kvar eigedom grunnsatsen multiplisert med ein kategorifaktor. Til dømes vil eigedommar i næringskategori 5 betala 24 grunnsatsar.

Årleg abonnementsgebyr (kr/år)	Eining/tal
<i>Kategori 1 (0-300 m³)</i>	1
<i>Kategori 2 (301-1.000 m³)</i>	3
<i>Kategori 3 (1.001-3.000 m³)</i>	6
<i>Kategori 4 (3.001-6.000 m³)</i>	12
<i>Kategori 5 (6.001-20.000 m³)</i>	24
<i>Kategori 6 (20.001-50.000 m³)</i>	50
<i>Kategori 7 (50.001-150.000 m³)</i>	100
<i>Kategori 8 (150.001-500.000 m³)</i>	150
<i>Kategori 9 (500.001-1.000.000 m³)</i>	300

Grunnsatsen kan vere forskjellig frå abonnementsgebyret for bueiningar og andre typar brukseiningar.

I bygning der kommunen har gitt løyve til at fleire eigedomar kan dele vassmålar skal abonnentane betale abonnementsgebyr som ein fast sats per brukseining.

Dette kan til dømes gjeld bygningar med eit butikklokale i første etasje og leilegheiter i etasjane over. Satsen per bu- og brukseining kan vere forskjellig frå kvarandre og forskjellig frå satsane for andre typar eigedommar. Regelen heng saman med at kommunen unntaksvis kan tillata felles vassmålar, jamfør § 4-2 fjerde ledd. For desse bygningane kan det vera vanskeleg å fordela forbruket mellom bu- og næringsseiningane og derfor kan det vera nødvendig å fastsetja eigne gebyrsatsar. Regelen slår òg fast at desse bygningane skal betala abonnementsgebyr per brukseining, sjølv om kvar brukseining ikkje har eigen målar. Merk òg at kommunen kan krevja at det blir installert eigen vassmålar i kvar brukseining, jamfør § 4-2 første ledd.

Sjå definisjon av bueining i § 1-2 bokstav i og brukseining i § 1-2 bokstav h på side 2.

§ 3- 4 Forbruksgebyr

Føresegnene her fastset dei generelle rammene for forbruksgebyret. Sjå gebyrregulativet som er publisert på heimesida til kommunen for betalingssatsar kvart enkelt år.

Abonentane skal betale forbruksgebyr etter målt eller stipulert vassforbruk i m³. Både kommunen og abonnenten kan krevje at forbruksgebyret vert fastsett ut frå målt forbruk. Dersom forbruksgebyret allereie er fastsett ut frå målt forbruk kan dette ikkje reverserast slik at forbruket blir rekna ut etter stipulert vassforbruk.

Denne føresegna fastset regelen om at forbruksgebyret avheng av vassforbruk i kubikkmeter (m³). Viss abonnenten har vassmålar skal gebyret reknast ut etter det målte forbruket, elles skal forbruket stipulerast basert på eigedommens gebyrpliktige bruksareal, sjå § 1-6. Både kommunen og abonnenten kan krevje at det skal brukast vassmålar, og ein kan ikkje bytte tilbake til stipulert forbruk viss vassmålar først er installert. Føresegna følgjer reglane i forureiningsforskrifta § 16-4.

Sjå nærare reglar om betaling etter målt forbruk i § 3-5 på side 14 og om betaling etter stipulert forbruk i § 3-6 på side 15.

Sjå òg definisjon av abonnent i § 1-2 bokstav b på side 1.

Det vert ikkje gjeve nedsett forbruksgebyr for storforbrukarar av vatn.

Vassforbruk til sprinklaranlegg er ikkje gebyrpliktig.

Desse to setningane gir spesialregler for enkelte typar eigedommar. Dei følgjer i stor grad av andre føresegn i forskrifta eller overordna regelverk og er mest meint som ein presisering og for å gi tydeleg informasjon.

Den første seier at det ikkje blir gitt kvantumsrabatt på forbruksgebyret. Kvantumsrabatt er ulovleg, så det er ikkje noko kommunen kunne valt å gjera, men det er likevel formålstenleg å informere om det her. Forbruksgebyret har altså den same satsen for alle, med unntak av eventuelle eigne avtalar som følgjer av reglane i § 3-7 sjettemte ledd på side 15.

Kommunen kan velje å la vatn til sprinklaranlegg vere gratis, og har gjort det gjennom forskriftsteksten over. Det er gjort fordi sprinklaranlegg har veldig uføreseieleg vassforbruk (dei bruker ikkje vatn, før dei plutseleg brukar store mengder vatn). Dei er dermed vanskeleg å budsjettera med og kan medføre store svingingar i gebyra, samtidig som kommunen ikkje ønsker at vassgebyret skal vere ein hindring for å installere eller bruke sprinklaranlegg. Når brannvesenet bruker kommunalt vatn til å slukke brannar blir dei heller ikkje belasta vassgebyr for det, så regelen her likestiller på den måten sprinklaranlegg med andre sløkkeløysningar.

Som hovudregel gjeld at avløpsmengda vert rekna lik vassmengda ved utrekning av forbruksgebyr. Unntak frå dette er nemnt i § 3-7, femtete ledd.

Det er ikkje vanleg med eigne avløpsmålarar i bustadhus, så det er ein vanleg føresetnad at alt vatn som blir målt inn i huset òg blir antatt å sleppast på avløpsnettlet igjen. Ved utrekning av forbruksgebyret for avløp blir forbruket derfor sett likt som for vatn. Ved stipulert forbruk er arealet som blir lagt til grunn ved utrekninga av både vass- og avløpsforbruk uansett det same, og føresegna her gjer at kommunen må fastsetje den same omrekningsfaktoren frå areal til stipulert forbruk.

For næringseigedomar med veldig stor ulikskap mellom vasstilførsel og påslepp av avløp kan det fastsetjast eigne utrekningsmåtar, som beskrive i § 3-7 femtete ledd. Det kan til dømes vere aktuelt for gardsbruk som vatnar jordene med kommunalt vatn, sidan det vatnet ikkje blir sloppe på det kommunale avløpsnettlet etterpå. Eit anna døme er produksjonsbedrifter som bruker kommunalt vatn i tilverkinga av produkta sine, sidan desse vil bruke mykje meir vatn enn dei slepp ut på avløpsnettlet igjen.

§ 3- 5 Betaling etter målt forbruk

Føresegnene fastset spesifikke reglar for utrekning av forbruksgebyr basert på vassmålar.

Forbruksgebyr skal betalast for rapportert årsforbruk. Følgande eigedomar skal betale etter målt forbruk og ha vassmålar installert:

- a. Næringseigedom, medrekna bygg for offentlege føremål.
- b. Kombinasjonseigedom, medrekna eigedomar med ei eller fleire bueiningar i tillegg til ei eller fleire bygningar for fiskeri eller landbruk. I ein overgangsperiode fram til 1. januar 2025 kan bustadbygg på kombinasjonseigedomar bli stipulerte, med mindre kommunen krev at vassmålar blir installert.
- c. Anlegg med varig eller mellombels tilknytning i samband med oppføring av bygg eller anlegg.
- d. Eigedom med symjebasseng eller andre former for vassreservoar.
- e. Eigedom med naust (bygningstype 183) der naustet har innlagt vatn.
- f. Eigedom med tappepunkt/vasspost.

For desse eigedommane krev kommunen at det skal installerast vassmålar, med heimel i § 3-4 første ledd. Sjå definisjonar av næringseigedom i § 1-2 bokstav l på side 4 og kombinasjonseigedom i same paragraf bokstav k.

Siste setning i bokstav b er ei overgangsordning, fordi den nye forskrifta endrar praksisen til kommunen for bustadbygg på landbrukseigedommar. Hovudregelen i forureiningsforskrifta er at eigedommar som brukast til meir eller anna enn bustad skal ha vassmålar. Bustadbygg på landbrukseigedommar skal derfor i utgangspunktet ha vassmålar. Likevel manglar fleire bustadbygg på landbruksbygningar dette. Kommunen har derfor valt å gi abonnentar som blir rørte av endringa frist fram til 1. januar 2025 med å installere vassmålar.

Bokstav c her kan til dømes vere anleggsbrakker og andre konstruksjonar som blir nytta mellombels medan den permanente bustaden på ein eigedom blir oppført.

For nokre eigedommar er det vanskeleg å stipulera forbruket basert på vassmålar (bokstav d til f). Det er derfor eit krav at eigedom med symjebasseng, naust med innlagt vatn og/eller tappepunkt/vasspost skal ha installert vassmålar. Sjå definisjon av symjebasseng i § 1-2 bokstav n.

Dersom det ikkje er mogleg å installere vassmålar kan kommunen fastsetje eit stipulert forbruk.

For mellombelse tilknytningar kan kravet om vassmålar fråvikast dersom vassmengda kan verte fastsett på andre måtar.

Desse to setningane er unntak frå kravet om vassmålar. Viss det er umogleg å installere vassmålar kan kommunen i staden stipulere forbruket, også for næringseigedommar som normalt skal ha vassmålar i tråd med regelen her og forureiningsforskrifta § 16-4. «Umogleg» skal tolkast strengt for å unngå at unntaket blir utholdt, men vil inkludere tilfelle der det er teknisk mogleg å installere vassmålar, men det vil vere så dyrt at det er urimeleg å pålegge abonnenten kostnaden ved installasjonen. Unntaket gjeld som hovudregel berre for bygning som eksisterte da kravet om å installere vassmålar ble sett fram. Kommunen antar at nye bygningar byggjast slik at vassmålar lett kan installerast seinare, viss kommunen vedtek å krevje vassmålar hos alle abonnentane.

Mellombelse tilknytningar kan sleppe å installere vassmålar utan omsyn til kor vanskeleg det eventuelt måtte vere, så lenge vassmengda kan fastsetjast presist nok på andre måtar. I praksis inneber det at ein kan la vere å installere vassmålar, viss stipulert forbruk basert på areal vil gi eit riktig bilde av vassforbruket.

§ 3- 6 Betaling etter stipulert forbruk

Føresegna fastset spesifikke reglar for utrekning av forbruksgebyr utan vassmålar. Ho må lesast i samanheng med § 3-4 på side 13 og arealutrekningreglane i § 1-6 på side 6.

Abonnentar som meiner det stipulerte forbruket for eigedommen deira blir feil etter desse reglane kan krevje at forbruksgebyret blir fastsett etter målt forbruk i staden for, sjå § 3-4 første ledd.

Eigedom som ikkje har vassmålar, skal betale forbruksgebyr etter stipulert forbruk.

Stipulert forbruk reknast ut frå eigedomen sitt bruksareal, jamfør § 1-6, multiplisert med ein faktor for vassforbruk per kvadratmeter BRA. Faktoren kjem fram av gebyrregulativet.

For eigedommar som ikkje har vassmålar må grunnlaget for forbruksgebyret reknast ut på ein annan måte. Forureiningsforskrifta § 16-4 seier at forbruket da skal stipulerast (vert rekna eller vert estimert) ut frå arealet til busetnaden. Paragrafen her gjennomfører den regelen. Kommunen har stor fridom til å velje korleis «arealet til busetnaden» skal fastsetjast, og har gitt reglar om det i § 1-6 på side 6.

Arealet for kvar eigedom skal multipliserast (gongast) med eit omrekningstal som gir estimert vassforbruk for eigedommen. Kommunestyret vedtek omrekningfaktoren og publiserer han i gebyrregulativet. For tida er omrekningfaktoren sett til 0,9 m³ per m² bruksareal, noko som inneber at eit bustadhus på 100 m² BRA vil betale for eit årleg forbruk på 90 m³. Omrekningfaktoren er meint å gi omtrent lik forbruksutrekning for bustader med stipulert forbruk som for bustader med vassmålar. Han er sett i tråd med gjeldande oppmodingar frå Norsk Vann, som har basert dei på data om vassforbruk blant abonnentar med vassmålar.

Kommunen kan fastsetja særskilt omrekningfaktor for fritidsbustader.

Fritidsbustader vert nytta mindre enn heilårsbustader, og for å spegla dette har kommunen vedtatt at omrekningfaktoren mellom areal og stipulert vassforbruk skal vere ein annan enn faktoren som gjeld for heilårsbustader. Kommunen kjem normalt til å fastsetja ein lågare omrekningfaktor for fritidsbustader.

Kommunen kan fastsetja stipulert forbruk for eigedom som berre har utandørs tappepunkt/vasspost.

Naust med innlagt vatn stipulerast særskilt. Utrekna vass- og avløpsmengd kjem fram av gebyrregulativet.

Dette gjeld til dømes småbåthamner og fritidsbustader med sommarvatn. Tappepunktet blir brukt av mange og har ofte varierende forbruk gjennom året, samtidig som dei ikkje har bruksareal. Derfor passar dei vanlege reglane som stipulering av forbruk dårleg. Utrekna vass- og avløpsmengd kjem fram av gebyrregulativet.

Naust med innlagt vatn skal i utgangspunktet ha vassmålar, men i nokre tilfelle har ikkje kommunen andre moglegheiter enn å stipulera forbruket. Utrekna vass- og avløpsmengd kjem fram av gebyrregulativet.

§ 3- 7 Reduksjon av eller tillegg til årsgebyr

Føresegna inneheld forskjellige reglar om når kommunen kan redusere årsgebyret for ein abonnent, og når han kan rekne gebyrtillegg. Forvaltningslova § 40 seier at kommunen ikkje kan fråvike si eige forskrift på annan måte enn det forskrifta sjølv opnar for. Paragrafen her, saman med § 3-8, er derfor ei uttømmende liste over når kommunen kan gi redusert gebyr eller tillegg i årsgebyret for enkeltabonnentar.

Restriksjonar på vassforbruket, avbrot i vassleveransen eller i mottak av avløpsvatn gjev ikkje grunnlag for reduksjon av gebyra.

Det er vanlegvis ikkje aktuelt å setje ned gebyret viss den vanlege drifta av vass- og/eller avløpsanlegget blir forstyrra. Det inkluderer mellom anna fullstendig avbrot i leveransen, men også mindre driftsproblem som gjer at kommunen sender ut kokevarsel. Det må vere sånn, fordi normal drift av eit vass- eller avløpsanlegg inneber at det blir stansa av og til, mellom anna for å gjennomføre nødvendig vedlikehald. Det er òg forventa at kortvarige avbrot kan skje som følgje av forhold kommunen ikkje rår over, til dømes plutselige leidningsbrot. Desse avbrota i drifta vil som hovudregel vera så kortvarige at ein eventuell gebyrreduksjon ville vore heilt ubetydeleg for abonnenten, samtidig som reduksjonsordninga ville vore veldig dyrt for kommunen å administrere.

Likevel finst § 3-8 nedanfor om gebyrreduksjon etter reglane i forbrukarkjøpslova, som gir abonnenten rett på redusert gebyr i ein del avbrotsituasjonar jamvel om dei ikkje har rett på det etter § 3-7 første ledd.

Kommunen skal normalt varsle abonnentane i forkant av planlagde driftsavbrot.

Fråflytting eller fråvære gjev ikkje grunnlag for reduksjon av gebyra. Er bustad/bygg på eigedomen fjerna, eller øydelagd slik at den ikkje kan verte brukt, betalast årsgebyr inntil stikkleidning er fråkopa (plugga) ved hovudleidninga.

I denne setninga blir det presisert at abonnenten må betala abonnementsgebyr i tråd med § 3-1, fram til tidspunktet der stikkleidninga til eigedommen fysisk er kopa frå hovudleidninga til kommunen. I praksis vil årsgebyret i slike tilfeller då berre bestå av abonnementsgebyret, slik at abonnenten framleis betaler ein del av kostnadene ved infrastrukturen ein har tilgang på.

Dette vert òg aktuelt for dei som søker om fritak for gebyr i samband med renovering av bustad, der ein ikkje kan nytta bustaden i perioden. Dersom tidsavgrensa fritak vert gjeve, vil det vere forbruksgebyret som vert friteke. Det kan søkast fritak opptil eitt år om gongen, og maksimalt over to år. Dette gjeld berre for bustader med stipulert forbruk. Forbruk vil vere nærast null for dei med vassmålar.

Ved søknad til kommunen kan abonnenten få fritak for årsgebyret når eigedomen fysisk vert fråkopa kommunalt leidningsnett. Det er kommunen som skal stå for fråkoplinga og abonnementet tek slutt når plombering er utført.

Viss kommunen gir løyve til å kople eigedomen frå leidningsnettet faller samtidig plikta til å betale gebyr bort. Spesifikt skal abonnenten ikkje lenger svare gebyr når eigedomen fysisk er kopa frå leidningsnettet til kommunen, ved å plombere stikkleidninga ved hovudleidninga.

Bustadhus kan som hovudregel ikkje koplast frå og framleis nyttast som bustadhus etterpå, jamfør mellom anna plan- og bygningslova §§ 27-1 og 27-2.

Ny tilknytning av eigedomen utløyser ikkje ny betaling av eingongsgebyr for tilknytning. Både arbeidet med å kople frå og ny tilknytning vert utført for abonnenten sin kostnad og etter kommunen si tilvising. Om kommunen utførar stenging eller påsetjing av vassforsyninga vil kommunen krevja betaling etter standardisert sats til dekning av kommunen sine kostadar. Satsen kjem fram av gebyrregulativet.

Dette gjeld spesifikt eigedommar som kommunen har gitt løyve til å kople frå leidningsnettet: når desse blir knytt til nettet på nytt utløyser ikkje det eit nytt tilknytingsgebyr.

Kommunen bestemmer korleis frå- og tilkopling skal skje. Alle kostnader ved frå- og tilkopling skal dekkast av abonnenten. Kommunen kan godkjenne at privat røyrleggar utfører arbeidet eller velje å utføre arbeidet sjølv. Viss kommunen gjer jobben skal abonnenten dekke kostnadane til kommunen etter standardiserte satsar for slikt arbeid. Kommunestyret vedtek satsane og publiserer dei i gebyrregulativet.

For eigedom som ikkje vert brukt som bustad, og der avløpsmengda er vesentleg større eller mindre enn vassforbruket, kan avløpsgebyret verte rekna ut frå målt avløpsmengd, eller verte fastsett etter særskild avtale med kommunen.

Sjå definisjon av næringseigedom i § 1-2 bokstav l på side 4, eventuelt òg bustadeigedom i same paragraf bokstav j.

Denne føresegna følgjer elles reglane i forureiningsforskrifta § 16-5 fjerde ledd. Dette er til dømes aktuelt for gardsbruk som vatnar jordene med kommunalt vatn, sidan hovudregelen om vatn inn = vatn ut elles gir altfor høg avløpsmengde samanlikna med det reelle påsleppet. Korleis avløpsmengdene skal målast må abonnenten avtale med kommunen i kvart enkelt tilfelle. Vanlege løysingar er eigne avløpsmålarar eller at abonnenten har fleire vassmålarar, der målar-verdiane på nokon av dei blir trekte frå ved utrekninga av avløpsmengdene.

Abonnenten skal dekke kostnaden ved installasjon, også ved fleire målarar, i tråd med § 4-3 på side 22.

For eigedom der avløpsvatnet si samansetjing avvik frå vanleg hushaldsavløp og verkar fordyrande på drift og vedlikehald av kommunen sitt avløpsanlegg, kan kommunen fastsetje eit tillegg til avløpsgebyret til dekning av meirkostnadane. I slike tilfelle vert det inngått ein separat avtale mellom kommunen og abonnenten.

Føresegna følgjer forureiningsforskrifta § 16-5 fjerde ledd. Målet er at abonnentar med avløpsvatn som har uvanlege eigenskapar, og derfor er ekstra dyrt å reinsa, skal dekke ekstrakostnadene dei påfører kommunen. Regelen er til dømes relevant for meieri og liknande produksjonsbedrifter som slepp på veldig feitthaldig avløpsvatn på leidningsnettet slik at kommunen får ekstrakostnader til å halde røyra opne.

Kommunen kjem til å inngå ein eigen avtale med abonnenten om korleis tilleggsgebyret skal reknast ut. Avtalen skal normalt nytte Norsk Vanns rapport 149/2006 «Tilførsel av industrielt avløpsvann til kommunalt nett» som utgangspunkt, på grunn av at han mellom anna inneheld eit forslag til utrekningsmetodik og vanlege grenseverdier for kva som bør reknast å avvika frå «vanleg kommunalt avløpsvatn». Kommunen og abonnenten er likevel ikkje bundne av rapporten og kjem til å avtale den nøyaktige utrekningsmetodikken, inkludert grenseverdier og liknande, i kvart enkelt tilfelle.

Norsk Vann 149/2006 er tilgjengeleg her:

https://va-kompetanse.no/wp-content/uploads/rapport149_2006.pdf

§ 3- 8 Gebyrreduksjon i medhald av forbrukerkjøpsloven sine reglar om prisavslag

Denne føresegna bør lesast i samanheng med § 3-7 første ledd på side 15. Hovudregelen der er at abonnenten ikkje kan krevje redusert gebyr ved avbrot i vass- eller avløpstenesta. Samtidig har ikkje kommunen lov til å ta frå abonnentane rettane dei har etter forbrukarkjøpslova, så paragrafen her inneheld reglar for når eit avbrot i forsyninga blir sett på som ein mangel etter forbrukarkjøpslova, og derfor likevel gir abonnentar som er forbrukarar rett på prisavslag.

Forbrukarkjøpslova er tilgjengeleg hos Lovdata: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2002-06-21-34>

Det er berre abonnentar som også er forbrukarar som direkte blir omfatta av reglane her. «Forbrukar» er definert i forbrukarkjøpslova § 1 tredje ledd, der det står at «Med forbrukar blir meint ein fysisk person som ikkje hovudsakleg handlar som ledd i næringsverksemd.». Det følgjer eksplisitt av forbrukarkjøpslova § 2 første ledd bokstav b at lova gjeld «levering av vatn». Forarbeida til forbrukarkjøpslova (Ot.prp. nr. 44 (2001–2002), særleg pkt. 3.8.9) argumenterer for at ein også kan nytta reglane i kjøpslova i spørsmål om vassforsyning, så abonnentar som er næringsdrivande kan òg gjera mangelkrav gjeldande overfor kommunen etter dei tilsvarende reglane i kjøpslova.

Føresegna gjeld ikkje viss feilen berre gjeld avløpstenesta. Det har si årsak i fleire ting, hovudsakleg at bortleding og reinsing av avløpsvatn blir sett på som ei teneste (og ikkje kjøp av ei vare) og det fell dermed utanfor rekkjevidda til både forbrukarkjøpslova og kjøpslova. Vidare er det sjeldan avbrot i avløpstenesta som medfører at forbrukaren ikkje får den tenesta ho betaler for. Viss kommunen ikkje overheld reinsekrava før utslepp til resipienten kan kommunen få bøter, men abonnenten har framleis fått den tenesta gebyret skal dekke. Viss det er avbrot i vassforsyninga som gir rett til gebyrreduksjon etter denne paragrafen skal abonnenten likevel òg som hovudregel ha redusert avløpsgebyret. Avløpsmengda er definert ved at vatn inn = vatn ut for dei aller fleste abonnentane, men spesielt for abonnentar med stipulert forbruk er det vanskeleg å fange opp at avløpsforbruket går ned når vassforsyninga sviktar. Derfor må abonnentane òg få redusert avløpsgebyr etter paragrafen her.

Kommunen har òg erstatningsansvar i ein del situasjonar der avløpsnettlet påfører abonnentane skadar, sjå forureiningslova § 24 a. Ansvaret er delvis avgrensa av reglar i Standard Abonnementsvilkår.

Interesserte lesarar kan lesa meir om temaet, og kva avgrensingar som generelt gjeld for å hevde at vassleveransen er mangelfull i Guttorm Jacobsens «VA-juss» frå 2011, som er tilgjengeleg her: https://va-jus.no/wp-content/uploads/2011/11/Vann_og_avlopsrett_kap_3-office.pdf

Abbonenten har rett til reduksjon i gebyr (prisavslag) ved feil eller mangel ved vassforsyninga i medhald av forbrukerkjøpsloven sine reglar om prisavslag. Abonnenten har rett til redusert forbruksgebyr dersom ikkje-varsla avbrot i vassforsyninga varer i meir enn 24 timar.

Vilkår for gebyrreduksjon er at mangelen er skulda forhold på kommunen si side, til dømes forureining i vasskjelde eller feil ved kommunalt anlegg. Kommunen pliktar å bidra til å avklare ansvarsforholdet.

Forbrukartvistutvalet si praksis har lagt til grunn at det gjeld ei minstegrense før manglar ved vassforsyninga kan gi rett på prisavslag. Kommunen har derfor bestemt at følgjande vilkår må vere oppstilt før mangelen er vesentleg nok:

- 1) det må vere avbrot i vassforsyninga i meir enn 24 timar
- 2) avbrotet må ikkje vere varsla på førehand.
- 3) avbrotet må skyldast noko kommunen elles har kontroll over, slik som kvaliteten på drikkevasskjelda eller kommunens eigne anlegg. Viss avbrotet skuldar feil på stikkledninga til abonnenten er det ikkje ein mangel som kan gi grunnlag for prisavslag.

Generell tilråding om kokning som tryggleikstiltak etter trykkfall som følgje av reparasjon, spyling, brannsløkking mv., gjev ikkje gebyrreduksjon.

Generelle råd om kokning av drikkevatnet fordi vatnet kan vere forureina etter normale driftsoppgåver på leidningsnettet blir ikkje rekna som manglar som kan gi grunnlag for prisavslag. Trykkfall i delar av nettet viss det blir brukt veldig mykje vatn andre stader (til dømes ved brannsløkking) vert òg rekna som normale forhold i denne samanhengen. Dette er heilt vanlege og nødvendige konsekvensar av ordinær drift av vassforsyningssystemet, og er dermed noko abonnenten må rekne med at skjer av og til.

Krav om redusert gebyr må verte fremja innan to månader etter at forholdet oppstod, dersom ikkje kommunen har fatta eige vedtak om gebyrreduksjon.

Sats for gebyrreduksjon vert fastsett i gebyrregulativet.

Abbonenten er sjølv ansvarleg for å krevje redusert gebyr innan fristen viss ikkje kommunen fattar eige vedtak om gebyrreduksjon som gjeld fleire abonnentar. Årsgebyret blir redusert med 0,3 % per påbyrja døgn utover det første døgn. 0,3 % svarar til ein 365-del kvar dag mangelen haldt fram.

§ 3- 9 Pålegg om utbetring

Kommunen kan krevje dekt alle kostnadar direkte knytt til tiltak som følgje av at abonnent har unnlate å etterkomme pålegg om å utbetre lekkasjar på eigedommen si vassleidning eller manglar ved avløpsanlegg eller sanitærutstyr. Ved omlegging eller utbetring av avløpsleidningar kan kommunen krevje at eigar av tilknytt stikkleidning set i verk tilsvarande omlegging eller utbetring.

Dette følgjer av Standard Abonnementsvilkår administrative føresegn punkt 1.5. Abonnenten skal til kvar tid halde private vass- og avløpsanlegg, medrekna private stikkleidningar, i den standen som er beskriven i Standard Abonnementsvilkår tekniske føresegn. I korte trekk inneber det at dei ikkje skal ha lekkasjar som medfører fare for forureining eller liv og helse, og dessutan vere bygd på ein teknisk tilfredsstillande måte når det kjem til høgdeforskjellar mellom hovudleidning og sanitærinstallasjonar i bygningen, tilbakeslagsvern og liknande.

Dersom anlegget ikkje er i samsvar med krava kan kommunen pålegge abonnenten å utbetre anlegget for eiga rekning. Som hovudregel skal abonnenten få ein rimeleg frist til å utføre arbeidet, der abonnenten sjølv er ansvarleg for å skaffe kvalifisert hjelp til å utføre arbeidet (les: bestille røyrleggar). Viss abonnenten lét vere å etterkomme pålegget innan fristen kan kommunen sjølv gjennomføre pålegget og krevje kostnadene sine dekt av abonnenten. Det same gjeld viss kommunen oppdagar feil på private anlegg og arbeidet ikkje kan utsetjast. Merk at «gjennomføre pålegget» ikkje betyr at kommunen sjølv må gjere jobben – kommunen kan òg krevje at abonnenten dekker kostnadene ved arbeidet viss kommunen får private firma til å gjere jobben for seg.

Gebyrpliktig som unnlèt å etterkomme pålegg om utbetring av lekkasjar som medfører forureining kan verte kravd tvangsmulkt etter forurensningsloven § 73.

Dette er den vanlege regelen om tvangsmulkt for å sikre gjennomføring av føresegn frå forureiningslova. Det er staten, og ikkje kommunen, som får inntektene frå tvangsmulkt etter regelen her. Sidan regelen er plassert i forureiningslova gjeld ho berre anlegg og tilfelle som blir omfatta av den lova. For vass- og avløpsanlegg inneber det at det stort sett berre er lekkasje frå private avløpsleidningar som det kan vere aktuelt for kommunen å bruke denne føresegna på.

§ 3- 10 Ansvar for opplysingar om abonnement

Abbonenten skal melde frå til kommunen om endringar i abonnementsforholdet.

Føresegna fastset at det er abonnenten sitt ansvar å sørge for at kommunen har korrekte opplysingar om abonnementsforholdet. Eventuelle feil som oppstår som følgje av at abonnenten forsømmer denne plikten blir løyst i tråd med §§ § 3-11 og § 3-12. Sjå òg definisjon av abonnent i § 1-2 bokstav b på side 1.

§ 3- 11 Ansvar for gebyra

Abonnenten har ansvar for betaling av årsgebyret, uansett om gebyrkravet er retta mot abonnenten eller annan rekningsmottakar.

Altså: det er ansvaret til abonnenten at gebyrkravet blir betalt, sjølv viss kommunen har utskrive gebyrfakturaen i namnet til nokon andre, har sendt fakturaen til feil adresse eller liknande. Kravet følgjer av definisjonen av abonnent og den generelle gebyrplikta i § 1-3 på side 5, sidan det er eigar av gebyrpliktig eigedom som skal betale gebyr.

Den praktiske konsekvensen av denne føresegna er at kommunen kan setje i verk tvangsinnndring overfor abonnenten viss gebyret ikkje blir betalt, uavhengig av kvifor gebyret ikkje er betalt. Gebyrkravet er sikra med lovpant i eigedommen, sjå panteloven § 6-1. Sjå òg kommentarar til § 5-1 på side 24.

Panteloven er tilgjengeleg hos Lovdata: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1980-02-08-2>

Abonnentar som samarbeider om felles vass- eller avløpsmålar, er solidarisk ansvarlege for gebyra. Gjeld slikt samarbeid eit sameige etter eierseksjonsloven, er kvar abonnent ansvarleg for ein del av gebyret i samsvar med sin eigarpart, dersom ikkje anna fordeling er fastsett i sameiget sine vedtekter eller bindande vedtak i sameiget.

«Solidarisk ansvarlege» betyr at alle som delar på den same målaren er ansvarlege for heile gebyret, og kommunen kan setja fram gebyrkravet mot kven som helst av dei. Viss éin person på den måten endar med å betale vass- og/eller avløpsgebyret for fleire andre må abonnentane sjølv rydde opp seg imellom etterpå.

I sameiger regulert av eigarseksjonslova blir kvar bueining rekna som ein eigen eigedom, og abonnentane er berre ansvarlege for gebyr tilsvarande eigardelen sin i sameiget. Normalt vil det vere ein lik del på kvar bueining, men sameiget kan fastsetja anna fordeling, og i så fall skal fordelinga til sameiget leggest til grunn.

Det er etter avtale med kommunen høve til fellesfakturering av eigedomar med fleire bu- eller brukseiningar, til dømes seksjonerte leilegheiter.

Dette er hovudsakleg meint å gjelde leilegheitsbygg, der det kan vere praktisk at sameiget får rekninga for alle bueiningane og fordeler gebyret på abonnentane over felleskostnadene i staden for at kvar abonnent får eiga rekning. I burettslag er burettslaget abonnenten, så der vil normalt burettslaget få samlefaktura for alle bueiningane utan at ein må inngå eigen avtale om det. Sjå òg definisjonen av abonnent i § 1-2 bokstav b på side 1.

§ 3- 12 Retting av feil gebyrberekning

Har mangelfulle eller feil opplysingar ført til feilaktig utrekning av gebyr, skal utrekninga rettast og differansen verte gjort opp. Krav som er forelda etter reglane om forelding av fordringar, vert normalt ikkje dekt.

Ved å peika på «utrekning av gebyr» viser forskriftsteksten at føresegna her regulerer kva som skjer viss kommunen har hatt feil opplysingar om tekniske aspekt ved eigedommen eller vassforbruket, og har rekna vassforbruket for høgt eller for lågt som følgje av det, eller har plassert eigedommen i feil kategori for abonnementsgebyr.

Den alminnelege fristen for forelding er tre år, men foreldingsloven opnar for at nokre krav kan ha forlengte fristar, hovudsakleg der den som har kravet ikkje visste eller burde visst om at kravet eksisterte. Det vil som hovudregel vere lite aktuelt for krav etter denne føresegna, fordi kommunen føreset at abonnenten kontrollerer fakturaene frå kommunen og kjenner utrekningssgrunnlaget for sin eigen eigedom. Kommunen på si side har fleire moglegheiter til å skaffe informasjon om eigedommen eller basere utrekningane på gjennomsnittsbetraktningar (sjå mellom anna § 1-6 på side 6), så det er generelt føreset at kommunen òg kan oppdaga feil i utrekningane innan rimeleg tid.

Samtidig er det ei kjent sak at i mange kommunar har eigedommar vore kopla til leidningsnettut utan at kommunen har fått melding om det. Kommunen veit normalt ikkje om slike ulovlege tilknytningar og har inga moglegheit til å gjere seg kjent med dei heller. Da kan foreldingsfristen forlengast i opptil 13 år, i tråd med foreldingsloven § 10. Kommunen vil som hovudregel krevje tilknytings- og årsgebyr tilbake til tidspunktet for tilknytning (avgrensa oppover til 13 år) når kommunen blir kjent med slike tilkoplingar.

Kapittel 4. Føresegner for installasjon og bruk av vassmålzar

Kapittelet inneheld reglar om installasjon av vassmålzar, eigartilhøve og kostnader ved å ha vassmålzar, og dessutan reglar rundt bruk og vedlikehald av målzaren.

Både kommunen og abonnenten kan krevje at forbruket på ein eigedom blir fastsett ved hjelp av målzar, sjå § 3-4 på side 13.

§ 4- 1 Målartypar

Føresegnene for vassmålzarar gjeld tilsvarande for eventuelle avløpsmålzarar. Føresegnene gjeld for vass- og avløpsmålzarar med fjernavlesing så langt dei passar.

At føresegnene «gjeld tilsvarande» for avløpsmålzarar tyder at reglane i dette kapittelet gjeld fullt ut for avløpsmålzarar, sjølv om teksten i kvar paragraf berre refererer til vassmålzarar.

At reglane gjeld for fjernavlesne vassmålzarar «så langt dei passar» tyder at reglane i dette kapittelet i utgangspunktet gjeld fullt ut òg for fjernavlesne målzarar, men at enkelte føresegn eller delar av føresegn kan falle bort fordi dei ikkje er aktuelle. Det er til dømes tilfellet for reglane om avlesing av vassmålzar i § 4-4 (side 22) -- sidan kommunen automatisk les av fjernavlesne målzarar utan hjelp av abonnenten er den føresegna ikkje relevant for den typen målzarar. Det er ikkje nødvendig å opplyse i den enkelte paragrafen om den gjeld for fjernavlesne målzarar eller ikkje, men det kan vere gjort enkelte stader.

§ 4- 2 Installasjon

Kommunen avgjer kor mange vassmålzarar den einskilde eigedom skal ha, og dessutan type, storleik og plassering på vassmålzaren.

Dette gjeld òg viss det er abonnenten som krev forbruket fastsett med vassmålzar. Kommunen vil vanlegvis krevje at det vert installert ein vassmålzar på hovud-vassinntaket til eigedomen.

For nokre eigedommar kan det vere formålstenleg med fleire vassmålzarar, til dømes landbrukseigedommar med fleire bustadhus og driftsbygningar. Landbrukseigedommar skal ha installert vassmålzar innan 1. januar 2025, i tråd med reglane i § 3-5 på side 14. Desse eigedommane kan òg ha anna avløpsmengde enn vassmengda dei får levert, og dessutan sleppe på avløpsvatn av annan kvalitet enn vanlege hushald, sånn at reglane om reduksjon i, eller tillegg til, årsgebyret i § 3-7 femte og sjette ledd (side 15) kan vere aktuelle.

Kommunen skal godkjenne den som skal stå for installasjon og vedlikehald, og dessutan eventuell flytting, utskifting eller fjerning av målzaren.

Kommunen må kunna stole på at målzaren gir eit riktig bilde av forbruket på eigedommen. Kommunen er òg avhengig av å få melding om arbeidet som er gjort så abonnentregisteret kan bli oppdatert. Derfor krev kommunen at alle som skal arbeide på vassmålzarar er godkjente på førehand, så kommunen kan vere sikker på at dei er kjent med rutinane som gjeld for installasjon av vassmålzarar og kva meldingar kommunen skal ha etterpå.

Arbeid på vassmålzarar er uansett røyrleggjararbeid som må utførast av kvalifiserte fagfolk.

Abonnentar som har behov for arbeid på vassmålzaren sin kan ta kontakt med kommunen for informasjon om kven som kan utføra arbeidet.

Dersom eksisterande eigedom med vassmålzar vert oppdelt i nye eigedomar, skal kvar av de nye eigedomane ha eigen vassmålzar.

Sjå definisjonen av eigedom i § 1-2 bokstav a på side 1. Denne føresegna er til dømes aktuell viss ei tomt skilst frå ei eksisterande tomt eller viss ei tomt med fleire bustadhus blir seksjonert.

Abonnentar kan samarbeide om felles vassmålar der det vil vere særleg kostbart å installere eigen målar for kvar eining. Årsgebyr vert fordelt på abonnentane etter reglane i § 3-11 andre ledd.

Dette er til dømes aktuelt viss eit bustadsameige skal installere vassmålar i eit leilegheitsbygg. § 3-11 andre ledd seier at abonnentane som delar vassmålar vanlegvis vil vere solidarisk ansvarlege for gebyrkravet. Det betyr at kommunen kan krevje heile beløpet frå kven som helst av dei, og så er det opp til den som betalte gebyret for alle å krevje pengar tilbake frå dei ho delar vassmålar med. Sjå òg kommentarane til § 3-11 på side 20.

Pålagt vassmålar for ny eigedom skal vere installert seinast når det vert gjeve mellombels bruksløyve eller eigedomen vert teke i bruk, og for eksisterande eigedom når den vert tilknytt. Dersom dette vert unnlåte, skal abonnenten betale stipulert årsgebyr etter § 3-6.

§ 3-5 på side 14 inneheld reglar om kva eigedommar som er pålagt å ha vassmålar.

Mellombels bruksløyve må normalt gjevast av byggesaksavdelinga i kommunen før eigedommen kan takast i bruk, og vil ikkje bli gitt før pålagde vassmålarar er installerte i tråd med reglane til kommunen.

For eksisterande eigedommar skal målar vere installert seinast når eigedommen blir kopla fysisk til hovudleidningsnett til kommunen.

For installasjon og bruk av vassmålar gjeld elles kommunen sine tekniske føresegner.

Kommunen kan gi egne tekniske reglar om installasjon og vassmålar. Opplysningar om dette kan fåast ved førespurnad til kommunen.

For tida er det tekniske føresegn i Standard Abonnementsvilkår som gjeld, kommunens VA-norm (<https://www.va-norm.no/stord/>), i tillegg til det som står i denne forskrifta.

§ 4- 3 Eigarforhold og kostnader

Den einkilde abonnent eig sjølv vassmålaren og kostar sjølv installasjon, drift og utskifting av vassmålaren.

Abonnenten eig sjølv vassmålarane og må sjølv kosta på installasjon, drift og utskifting av vassmålaren.

§ 4- 4 Avlesing av vassmålar

Abonnenten skal lese av vassmålaren så nær fastsett tidspunkt for avrekning som mogleg og sende resultatet til kommunen innan fastsett frist. Tidspunkt for avlesing vert fastsett i gebyrregulativet.

Det er abonnenten sitt ansvar å lese av vassmålaren og sørge for at resultatet blir sendt til kommunen. Sjå definisjon av abonnent i § 1-2 bokstav b på side 1.

Unnlåt abonnenten å lese av vassmålaren kan kommunen etter purring fastsetje årsgebyret etter skjøn. Dersom abonnenten unnlåt å foreta avlesing kan kommunen sjølv setje i verk avlesing utan ytterlegare varsel til abonnenten og krevje særskild gebyr (frammøtegebyr) for å dekkje kommunens kostnader med dette. Satsen for betaling kjem fram av gebyrregulativet.

Viss abonnenten ikkje har meldt inn resultatet av målaravlesinga til kommunen innan fristen kan kommunen

- 1) Stipulere årsgebyret, basert på tidlegare års avlesingar, forbruket for tilsvarande eigedommar og/eller andre relevante moment, eller
- 2) Reise til eigedommen og lese av målaren sjølv utan ytterlegare varsling til abonnenten.

Viss kommunen må lese av vassmålaren kjem kommunen til å krevje at abonnenten dekkjer kostnadene kommunen har med arbeidet, etter standardiserte satsar som kjem fram av gebyrregulativet. Satsane blir fastsette per oppmøte, slik at viss kommunen ikkje får tilgang til vassmålaren kan abonnenten bli pålagt nytt oppmøtegebyr for kvar gang kommunen forsøker å lese av målaren.

§ 4-4, første og andre ledd gjeld ikkje abonnentar med fjernavlesing av vassmålalar.

Reglane i § 4-4 (denne paragrafen) er i praksis ikkje relevante for fjernavlesne vassmålalarar. Sidan kommunen lesar dei av automatisk treng ikkje abonnenten å gjere noko for å melde inn resultatet. Abonnenten kan heller ikkje påleggast oppmøtegebyr viss kommunen vel å nytte fjernavlesne vassmålalarar med såkalla «drive-by-løysing», der avlesinga skjer med bilmontert utstyr som samlar data frå vassmålalarar i nærleiken.

§ 4- 5 Tilsyn og vedlikehald

Abbonenten skal halde vassmålaren lett tilgjengeleg for avlesing, tilsyn og vedlikehald.

Dette inneber at det ikkje skal stablast ting føre målaren eller liknande som gjer den vanskeleg tilgjengeleg. Føresegna må sjåast i samanheng med andre og tredje ledd om at abonnenten skal føre tilsyn med målaren og at kommunen kan krevje tilgang til målaren for å føre tilsyn med han.

Det er abonnenten som har ansvaret for at pliktene etter føresegna her blir følgd, sjå definisjon av abonnent i § 1-2 bokstav b på side 1.

Abbonenten skal føre tilsyn med vassmålaren. Abonnenten er også ansvarleg for å følgje med på forbruksutviklinga, slik at lekkasjar eller feil vert oppdaga snarast mogleg. Vert ein vassmålar skadd eller går tapt, skal abonnenten straks melde frå til kommunen. Broten plombering av vassmålaren vert også rekna som skade.

Det er i all hovudsak i eigeninteressa til abonnenten å følgja med på forbruksutviklinga, sidan ho må betala for det vatnet som går til lekkasje òg. Til dømes kan eit toalett som renn medføre auka forbruk på fleire hundre kubikkmeter i året, og tilhøyrande vesentleg auka vass- og avløpsgebyr.

Kommunen kan føre tilsyn med vassmålaren. Kontrollør frå kommunen skal legitimere seg utan oppmoding.

Kommunen vil òg varsle tilsyn på førehand, slik at abonnenten får tid til å vere til stades når tilsynet skal gjennomførast.

§ 4- 6 Avrekning ved feilmåling

Dersom vassmålaren ved kontroll viser meir enn 5 % for høgt forbruk, har abonnenten krav på tilbakebetaling av for mykje betalt årsgebyr som følgje av feilmålinga. Er plomberinga broten, har abonnenten ikkje krav på tilbakebetaling.

Føresegna fastset ei grense for når avviket er så stort at abonnenten kan krevje tilbakebetaling. Føresetnad er at plomberingen av målaren er i orden.

Tilbakebetalinga vert rekna frå det tidspunkt ein legg til grunn at feilen må ha oppstått.

Dette må avgjerast i kvart enkelt tilfelle, og vil til dømes vere tidspunkt abonnenten melder frå om skade på vassmålaren etter § 4-5 over. Tidspunktet kan i særlege tilfelle setjast til tidspunktet for installasjonen, viss det er sannsynleg at misvisinga skuldast ein produksjonsfeil ved målaren.

Krav som er forelda etter foreldelsesloven, vert ikkje dekt.

Hovudregelen er at krav blir forelda etter tre år, jamfør foreldingsloven § 2. Lova har òg nokre tilleggsfristar som hovudsakleg er aktuelle viss ein ikkje burde kjent til kravet. Abonnenten er pålagt å følgje med på målaren og melde frå ved mistanke om feil i § 4-5 andre ledd (sjå førre paragraf) og kommunen ser derfor på krav om tilbakebetaling som følgje av feilmåling som kjent for abonnenten og føreset at dei blir melde til kommunen innanfor den alminnelege foreldingsfristen.

Viser vassmålaren meir enn 5 % for lågt forbruk, har kommunen krav på tilleggsbetaling etter tilsvarande reglar.

Hensikta med vassmålar er nettopp at abonnenten skal betale for det faktiske forbruket sitt, så reglane om tilbakebetaling må gjelde symmetrisk viss målaren viser for lite forbruk òg. Sidan kommunen har rett til å krevje kontroll etter § 4-7 og kan skifte ut målaren etter § 4-8 er det føreset at kommunen blir kjent med eventuelle avvik innan rimeleg tid. Dermed vil det ikkje under nokon omstende vere aktuelt for kommunen å krevje tilleggsbetaling som følgje av feilmåling utanfor den alminnelege foreldingsfristen.

§ 4- 7 Nøyaktigheitskontroll

Både kommunen og abonnenten kan krevje nøyaktigheitskontroll av vassmålaren.

Dersom kontrollresultatet ligg utanfor feilmarginen etter § 4-6, vert det utført ei justering, eventuelt utskifting av vassmålaren, utan utgifter for kommunen.

Føresegna regulerer betaling for presisjonskontroll. Både kommunen og abonnenten kan krevje kontroll, og viss kontrollen viser at vassmålaren måler meir enn 5 % feil skal det rettast. Retting skjer enten ved justering av målaren eller ved at vassmålaren blir skifta heilt ut. Det er kommunen som bestemmer om vassmålaren skal justerast eller skiftast, sjå òg § 4-8 nedanfor.

Det er abonnenten som eig vassmålaren og må derfor sjølv betala for å få utbetra målefeil.

§ 4- 8 Utskifting og flytting

Er målenøyaktigheita for dårleg, bestemmer kommunen om vassmålaren skal verte justert eller utskifta. Når vanleg levetid for ein vassmålar er nådd, kan kommunen bestemme at vassmålaren heilt eller delvis skal skiftast ut.

Sjå òg § 4-7 over om nøyaktigheitskontroll. Basert på resultatet av kontrollen bestemmer kommunen kva som skal gjerast for å bringe målenøyaktigheita tilbake til akseptable nivå. Kommunen kan òg skifte ut vassmålalar når dei har nådd den vanlege tekniske levetida si, normalt 10-15 år etter dei vart installerte.

Nye målarar som blir installerte, også ved utskifting av eksisterande vassmålalar, er eigde av abonnenten i tråd med § 4-3 på side 22.

Kommunen kan krevje flytting av vassmålar som er plassert i strid med kommunen sine krav til plassering. Abonnenten kostar på slik flytting.

Føresegna blir antatt å vere mest aktuell for eldre, abonnenteide målarar som vart installerte før kommunen etablerte egne retningslinjer for installasjon av målarar. Nye målarar skal installerast av personell kommunen har godkjent på førehand, i tråd med § 4-2 på side 21, og kommunen antar dei vert installert i tråd med krava kommunen har til plassering.

Kapittel 5. Innbetaling av årsgebyr

§ 5- 1 Innbetaling

Forfalle krav på årsgebyr er sikra med pant i eigedommen etter panteloven § 6-1. Gebyra kan verte kravd inn av kommunen etter reglar for innkrevjing av skatt.

Dette tyder at når forfallsdato på fakturaen med årsgebyret er passert, har kommunen automatisk etablert panterett føre alle andre krav i den eigedommen kravet gjeld. Det same gjeld feie- og renovasjonsgebyret. Viss kravet ikkje blir betalt ved forfall kan kommunen krevje eigedommen tvangsseld til dekning for gebyrkravet, i tråd med reglane i tvangsfullbyrdingsloven kapittel 11.

Relevante lover hos Lovdata:

Panteloven: <https://lovdata.no/lov/1980-02-08-2/>

Tvangsfullbyrdingsloven: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1992-06-26-86>

Abonnementsgebyr og forbruksgebyr vert innkravd på felles faktura.

Heile årsgebyret blir fakturert på den same fakturaen, men kan spesifiserast på forskjellige fakturalinjer. Sjå elles reglar om fastsetjing av abonnements- og forbruksgebyr i Kapittel 3.

Når ein abonnent får installert vassmålar gjeld reglane for stipulert forbruk frem til dato for installasjon av målaren forutsett at denne er godkjend av kommunen etter reglane i § 4-2.

Vassmålar skal installerast av personell som på førehand er godkjent av kommunen, sjå § 4-2 på side 21. Abonnentar som får installert vassmålar betaler gebyr for målt forbruk frå datoen målaren vert installert.

Faktura vert sendt til abonnent, eller unntaksvis til annan rekningsmottakar etter avtale.

Eigedomar med felles vassmålar og som har avtalt med kommunen at dei skal fakturerast felles, vert fakturert via ein eigar/festar av eigedommen eller særskild avtalt rekningsmottakar.

Som hovudregel sender kommunen gebyr-fakturaen til abonnenten, sjå definisjon av abonnent i § 1-2 bokstav b på side 1. Samtidig er det opna for at abonnenten kan avtale med kommunen at nokon andre skal få fakturaen. Det kan til dømes vere aktuelt viss heile eigedommen er leigd ut for ein periode på nokre år og det er formålstenleg at leigetakaren får fakturaen tilsendt direkte.

Abbonentar kan òg dele vassmålar i tråd med reglane i § 3-11 på side 20 og § 4-2 på side 21. Då er abonnentane solidarisk ansvarlege for gebyret, noko som betyr at kommunen kan krevje heile gebyret frå éin av dei og så er det opp til den abonnenten å krevje resten av abonnentane for delen deira. Det blir regulert her, der føresegna seier at kommunen kjem til å sende rekning til éin av dei, eventuelt til ein særskilt avtalt rekningsmottakar.

Årsgebyra vert kravd inn over eit tal terminar som vert fastsett i gebyrregulativet.

For tida er gebyret fordelt på 12 terminar.

§ 5- 2 Manglande innbetaling

Dersom årsgebyret ikkje er betalt innan ein månad etter at den gebyrpliktige har motteke andre gongs varsling om innbetaling, kan kommunen stengje den kommunale vassforsyninga til eigedomen så framt kommunelegen ikkje motset seg avstenginga.

Kommunen kan gje den gebyrpliktige eit gebyr i samband med stenging og påsetjing av vassforsyninga. Gebyret kjem fram av gebyrregulativet.

I staden for å krevje tvangssal som beskrive i kommentaren til § 5-1 første ledd kan kommunen stenge vassforsyninga etter reglane i paragrafen her. Føresetnaden er at kommunelegen ikkje motset seg stenginga. Føresegna er derfor i første omgang relevant for eigedommar utan fast busetjing (næringseigedommar og fritidseigedommar), sidan eigedommar må ha tilfredsstillande tilgang på reint drikkevatt for å kunne brukast som bustad.

Stenging av vatnet etter denne føresegna stengjer ikkje for krav om tvangssal av eigedommen for å dekke gebyrkravet, men gir kommunen eit mindre inngripande verkemiddel som kan brukast der ein trur det vil gi betre effekt.

Kapittel 6. Avsluttande bestemningar

§ 6- 1 Klage og omgjering

Reglane for å klage på ting kommunen bestemmer finst hovudsakleg i forvaltningslova, som er tilgjengeleg hos Lovdata på <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1967-02-10>

Etter forvaltningslova § 28 er det berre enkeltvedtak ein kan klaga på. Forskriftsfesta reglar gjeld mange, uspesifiserte personar og må påverkast gjennom vanlege demokratiske prosessar, mellom anna ved å sende høyringssvar til kommunen når nye forskrifter blir lagd ut på høyring. Ved enkeltvedtak, som gjeld éin eller nokre få nærare fastsette personar, kan personane vedtaket gjeld og andre som har såkalla «rettsleg klageinteresse i saka», klage over vedtaket som kommunen har fatta. Normalt vil det vere abonnenten som har rettsleg klageinteresse i enkeltvedtak som gjeld vass- og avløpsgebyr.

Dei stadene det står ting som «kommunen kan bestemme at» eller «i tvilstilfelle avgjer kommunen» i denne forskrifta er avgjerda til kommunen ofte eit enkeltvedtak. Døme på såanne avgjerder er § 1-6 tredje ledd, som seier at viss matrikelopplysningane om ein eigedom er mangelfulle kan kommunen bestemma at gjennomsnittsarealet for bygningstypen skal leggast til grunn for utrekning av vassforbruket, eller § 3-7 andre til tredje ledd som handlar om forskjellige grunnlag for å søke kommunen om redusert gebyr.

Det er ikkje høve til å klage på gebyr som er fastsett i kommunen sitt gebyrregulativ, jamfør forvaltningslovens føreseger.

Einskilde vedtak gjort i medhald av denne forskrifta, kan klagast til særskild klagenemnd, jamfør forvaltningsloven § 28 andre ledd.

Gebyr må betalast innan forfallsdato sjølv om gebyrvedtaket er klaga inn.

Gebyret må betalast sjølv om abonnenten har klaga på vedtaket og ventar på svar. Viss abonnenten får redusert gebyr som følgje av klaga vil kommunen betale tilbake differansen.

§ 6- 2 Ikraftsetjing

Forskrifta trer i kraft 1. januar 2023.

Frå same tid vert tidlegare forskrifter om vass- og avløpsgebyr i Stord kommune oppheva.